

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή
των Περιφερειών**

Βρυξέλλες, 10 Μαρτίου 2021

**202η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

– 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 –

ΣΗΜΕΙΟ 10 Γ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ 2020

Υποβάλλεται από τον Γενικό Γραμματέα

ΠΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΣΥΝΟΨΗ

Συνεδρίαση του 202
Προεδρείου αριθ.:

Ημερομηνία: 16/03/2021

Σημείο 10 γ

Ετήσια έκθεση για την επικουρικότητα 2020

Είδος εγγράφου:

- Έγγραφο προς ενημέρωση / συζήτηση
- Έγγραφο προς απόφαση
- Σύσταση προς την Ολομέλεια

Σύντομη περιγραφή:

Η παρούσα ενδέκατη ετήσια έκθεση για την επικουρικότητα παραθέτει το σχετικό με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών (ΕτΠ) κατά το 2020. Η έκθεση παρουσιάζει τα κυριότερα χαρακτηριστικά του προγράμματος εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα, συνοψίζει τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν για την εφαρμογή του το 2020 και εκθέτει λεπτομερώς τη δομή διακυβέρνησης και τα εργαλεία για την παρακολούθηση της επικουρικότητας. Περιγράφει, επίσης, τον αντίκτυπο της παρακολούθησης μέσω της εξέτασης των σχετικών γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ όσον αφορά την επικουρικότητα.

Το Προεδρείο καλείται να λάβει γνώση:

- της ετήσιας έκθεσης για την επικουρικότητα 2020.

Παρατηρήσεις:

Άνευ αντικείμενου

1. Εισαγωγή

Η παρούσα ενδέκατη ετήσια έκθεση για την επικουρικότητα παραθέτει τις σχετικές με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών (ΕτΠ) κατά το 2020. Κατά το έτος αυτό, σύμφωνα με το **άρθρο 5 παράγραφος 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση**, όπου περιλαμβάνεται ρητή αναφορά στην τοπική και περιφερειακή διάσταση και, ως εκ τούτου, υπογραμμίζεται η ανάγκη σεβασμού των αρμοδιοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ) εντός της ΕΕ, η ΕτΠ παρακολούθησε την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας μέσω των διαφόρων μέσων της. Παρότι το 2020 στιγματίστηκε από την πρωτοφανή πρόκληση της πανδημίας της COVID-19, η ΕτΠ συνέχισε το έργο της ως θεματοφύλακας των συμφερόντων των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ΕΕ, μεριμνώντας για τον σεβασμό των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Ανταποκρινόμενη στην πραγματικότητα που έχει δημιουργηθεί λόγω της πανδημίας COVID-19, η ΕτΠ εξέδωσε δήλωση¹ με την οποία ζήτησε μεγαλύτερη στήριξη στο ένα εκατομμύριο τοπικά και περιφερειακά εκλεγμένους πολιτικούς της Ευρώπης, και συνεργατική επανεξέταση των υγειονομικών ικανοτήτων σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Τόνισε ότι, ακόμα και στην πανδημία του κορονοϊού, τα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης πρέπει να είναι αναλογικά, χρονικά περιορισμένα, υποκείμενα σε δημοκρατικό έλεγχο και σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Παρά τις επιχειρησιακές προκλήσεις της πανδημίας, η ΕτΠ συνέχισε ακλόνητη το έργο της και καθόρισε τις **προτεραιότητες της για την περίοδο 2020-2025** στο ψήφισμά της με τίτλο **«Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της»**², όπου εξέφρασε την αποφασιστικότητά της να «συνεχίσει να βελτιώνει την ποιότητα της νομοθεσίας της ΕΕ και να προβλέπει καλύτερα τον εδαφικό της αντίκτυπο, αλλά και να προωθεί την αρχή της **ενεργού επικουρικότητας**». Τόνισε επίσης ότι: «Η πανδημία καταδεικνύει τη σημασία της ορθής εφαρμογής της αρχής της ενεργού επικουρικότητας, καθώς και τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, αφενός, και την ανάγκη συντονισμού και στήριξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αφετέρου».

Στις 12 Οκτωβρίου 2020, η ΕτΠ δημοσίευσε την πρώτη έκδοση του **ετήσιου περιφερειακού και τοπικού βαρόμετρου της ΕΕ**³, που επικεντρώθηκε κυρίως στον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19. Η έκθεση δείχνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της ΕΕ βρίσκονται στην εμπροσθοφυλακή της μάχης για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης και την προστασία του πληθυσμού και έχουν επίσης καθοριστική συμβολή στην επιτυχή οικονομική ανάκαμψη. Στα βασικά της πορίσματα, ζητεί ενεργότερη συμμετοχή των ΤΠΑ στη διακυβέρνηση της ΕΕ και στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την έκθεση, το **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο** –ως το μέσο διαχείρισης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας– θα πρέπει να περιλαμβάνει κώδικα

¹ [Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως συντελεστές της ευρωπαϊκής απάντησης στην κρίση COVID-19».](#)

² [Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών – Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025 – Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της.](#)

³ [Ετήσιο περιφερειακό και τοπικό βαρόμετρο της ΕΕ \(europa.eu\)](#)

δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με την αρχή της **ενεργού επικουρικότητας**. Η έκθεση καλεί επίσης τις πόλεις και τις περιφέρειες να συμμετέχουν ενεργά στην κατάρτιση των εθνικών σχεδίων, ώστε να εξασφαλίζεται η συμπληρωματικότητά τους με τις απαραίτητες περιφερειακές και τοπικές στρατηγικές ανάκαμψης. Τέλος, ως πρακτική εφαρμογή της αρχής της ενεργού επικουρικότητας, προτείνει να διοργανώσουν η ΕτΠ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετήσιο φόρουμ για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, προκειμένου να βεβαιωθούν ότι το σχέδιο ανάκαμψης λειτουργεί για τις πόλεις και τις περιφέρειες.

Στο **ψήφισμα** που ενέκρινε σχετικά με το **πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁴ για το 2021** η ΕτΠ ενθάρρυνε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδιώξει την επιτυχή συνεργασία με την ΕτΠ για την προαγωγή της έννοιας της «ενεργού επικουρικότητας», ιδίως μέσω της πρωτοβουλίας της ΕτΠ που αφορά το **δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την επισκόπηση της υλοποίησης της πολιτικής της ΕΕ (RegHub)⁵** και παρέχοντας στήριξη στην ΕτΠ κατά την ανάπτυξη του δικτύου RegHub 2.0, ούτως ώστε να παρέχεται ανάδραση με βάση την εμπειρία των χρηστών όσον αφορά την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Τον Οκτώβριο του 2020, η ΕτΠ ενέκρινε τη συνέχιση αυτού του έργου με τη μορφή του RegHub 2.0 και καλωσόρισε νέα μέλη στο δίκτυο, που αποτελείται πλέον από 46 μέλη⁶. Η **πλατφόρμα Fit for Future** (μια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου που βοηθά την Επιτροπή στις προσπάθειές της να απλουστεύσει τους νόμους της ΕΕ και να μειώσει τα περιττές σχετικές δαπάνες) ενσωματώνει άμεσα το RegHub στη δομή της ως δίκτυο εμπειρογνομόνων επιπλέον των άλλων ομάδων, όπως η ομάδα εκπροσώπων κυβερνήσεων, όπου η ΕτΠ επίσης εκπροσωπείται από τρία μέλη της. Αυτό σηματοδοτεί μια σημαντική επέκταση του ρόλου της ΕτΠ πέραν των εκ των υστέρων νομικών διατάξεων στις Συνθήκες και συμβάλλει στην εφαρμογή της αρχής της ενεργού επικουρικότητας σε ολόκληρο τον νομοθετικό κύκλο⁷.

Προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή **νομοθεσία**, η ΕτΠ επιδιώκει, σε πρώιμο στάδιο, να συμβάλει εποικοδομητικά στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σκοπός των δραστηριοτήτων παρακολούθησης της επικουρικότητας το 2020 ήταν να ανιχνευθούν το συντομότερο δυνατόν, κατά τις νομοθετικές και μη νομοθετικές διαδικασίες, τυχόν ανησυχίες σχετικά με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα. Τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το ποιες προτάσεις θα πρέπει να υποβληθούν σε αυξημένο έλεγχο όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας παρείχε το **πρόγραμμα εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα** ως πρακτικό μέσο για την παρακολούθηση της επικουρικότητας που εφαρμόστηκε από την ΕτΠ. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ διενήργησε **αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας** των νομοθετικών προτάσεων για τις οποίες εξέδωσε γνωμοδοτήσεις⁸.

⁴ [Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2021, COR 2020/02622.](#)

⁵ Το δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την επισκόπηση της υλοποίησης της πολιτικής της ΕΕ (RegHub) είναι αποτέλεσμα της τελικής έκθεσης και των συστάσεων της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”».

⁶ [new-reghub-2-0-members.pdf \(europa.eu\).](#)

⁷ Βλέπε [RegHub evaluation report.pdf \(europa.eu\).](#)

⁸ Άρθρο 55 παράγραφος 2 του [Εσωτερικού Κανονισμού της ΕτΠ, ΕΕ L 65 της 5.3.2014, σ. 41.](#)

Η παρούσα ενδέκατη **ετήσια έκθεση για την επικουρικότητα** παρουσιάζει τα κυριότερα χαρακτηριστικά του προγράμματος εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα και αναφέρει λεπτομερώς τη δομή διακυβέρνησης και τα εργαλεία για την παρακολούθηση της επικουρικότητας. Περιγράφει, επίσης, τον αντίκτυπο της παρακολούθησης μέσω της εξέτασης των σχετικών γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ όσον αφορά την επικουρικότητα.

Οι τελευταίες ενότητες είναι αφιερωμένες στις σημαντικότερες δραστηριότητες και εκδηλώσεις του έτους στον τομέα της επικουρικότητας, καθώς και στα συμπεράσματα και τις προοπτικές για το επόμενο έτος.

2. Πρόγραμμα εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα

2.1 Έγκριση

Σύμφωνα με τη στρατηγική παρακολούθησης της επικουρικότητας⁹, καταρτίστηκε πρόγραμμα εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα (ΠΕΕ) βάσει μιας διαδικασίας που περιλάμβανε διάφορα στάδια. Το πρώτο στάδιο συνίστατο στην αρχική προεπιλογή των νομοθετικών πρωτοβουλιών του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020 από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Επικουρικότητα (ΟΕΕ)¹⁰ και τους προέδρους των επιτροπών της ΕτΠ, βάσει των ακόλουθων κριτηρίων και πληροφοριών που ήταν διαθέσιμες σε αυτό το στάδιο:

- α) οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να παρουσιάζουν σαφές πολιτικό ενδιαφέρον για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·
- β) οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·
- γ) οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να έχουν δυναμική διάσταση επικουρικότητας·
- δ) οι νομοθετικές προτάσεις θα πρέπει να εξετάζονται κατά προτεραιότητα. Αυτή η επιλογή λαμβάνει, επίσης, υπόψη τις προτεραιότητες και τις πρωτοβουλίες της ΕτΠ που περιλαμβάνονται στα προγράμματα εργασίας των θεματικών επιτροπών.

Το δεύτερο στάδιο περιλάμβανε έγκριση από τη Συντονιστική Ομάδα Επικουρικότητας (ΣΟΕ) κατά τη 13η συνεδρίασή της, που διεξήχθη στις 8 Απριλίου 2020, και παρουσίαση του σχεδίου προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής CIVEX στις 25 Ιουνίου 2020. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από το Προεδρείο της ΕτΠ στις 11 Σεπτεμβρίου 2020.

Το πρόγραμμα εργασίας για την επικουρικότητα βασίζεται σε κατάλογο προτεραιοτήτων που καταρτίστηκε μετά από προεπιλογή νομοθετικών (και μη νομοθετικών) πρωτοβουλιών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020. Προσδιορίστηκαν οι ακόλουθες **πέντε πρωτοβουλίες προτεραιότητας, καθώς και τρεις πρόσθετοι σχετικοί φάκελοι** για το ΠΕΕ του 2020.

⁹ R/CdR 606/2012 σημείο 7α), εγκρίθηκε στις 2 Μαΐου 2012.

¹⁰ Η συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων για την επικουρικότητα πραγματοποιήθηκε στις 8 Απριλίου 2020.

Πρωτοβουλίες προτεραιότητας¹¹

- 1) Ψηφιακές υπηρεσίες,
- 2) Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία,
- 3) Προστασία του περιβάλλοντος,
- 4) Κοινωνική Ευρώπη,
- 5) Νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο.

Πρόσθετες σχετικές πρωτοβουλίες¹²

- 1) Συμβολή της Επιτροπής στην COP26 στη Γλασκόβη – Σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030,
- 2) Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση – Ενδυνάμωση του καταναλωτή για την πράσινη μετάβαση,
- 3) Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα.

2.2 Εφαρμογή

Βάσει του προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα (ΠΕΕ), η διοίκηση της ΕτΠ θέσπισε εσωτερικό σύστημα έγκαιρης σήμανσης για τη διασφάλιση της ορθής παρακολούθησης των επιλεγμένων πρωτοβουλιών της ΕΕ που ενδέχεται να εγείρουν ανησυχίες για την επικουρικότητα. Η εφαρμογή του προγράμματος εργασίας για την επικουρικότητα απαιτεί τη συμμετοχή όλων των σχετικών πολιτικών και διοικητικών φορέων σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο, με σκοπό τον προσδιορισμό και τον προγραμματισμό δραστηριοτήτων παρακολούθησης της επικουρικότητας. Παρακάτω παρατίθενται οι πρωτοβουλίες προτεραιότητας που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα, όπως εγκρίθηκε από το Προεδρείο της ΕτΠ.

Όσον αφορά τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας, ακολουθεί επισκόπηση της κατάστασης εφαρμογής του ΠΕΕ 2020. Επιπλέον, μέσω της προκαταρκτικής ανάλυσης των γνωμοδοτήσεων που πρόκειται να υποβληθούν προς έγκριση στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ, η γραμματεία CIVEX της ΕτΠ εξασφαλίζει την εφαρμογή του άρθρου 55 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού της ΕτΠ, σύμφωνα με το οποίο: «Οι γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ, όταν αφορούν προτάσεις για νομοθετικές πράξεις σε τομείς που δεν εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, διατυπώνουν άποψη ως προς τη συμμόρφωση των γνωμοδοτήσεων αυτών με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας».

2.2.1 Ψηφιακές υπηρεσίες

Η πρωτοβουλία αυτή αφορά την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (νομοθετική, συμπερ. εκτίμησης επιπτώσεων, άρθρο 114 της ΣΛΕΕ, T4/2020). Η εν λόγω νομοθετική πρόταση αναμένεται να επικαιροποιήσει το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τις επιγραμμικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων και για

¹¹ Οι περιγραφές των πρωτοβουλιών προτεραιότητας προέρχονται από το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020.

¹² Οι περιγραφές των πρόσθετων σχετικών πρωτοβουλιών προέρχονται από το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020.

τις πλατφόρμες συνεργατικής οικονομίας. Σε συνέχεια της ταχείας ανάπτυξής τους τα προηγούμενα έτη, οι πλατφόρμες αυτές (ιδίως στους τομείς των καταλυμάτων και των μεταφορών) είχαν πολύ σημαντικό αντίκτυπο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου σχετικά με τις δραστηριότητές τους και αρκετές πόλεις έχουν δρομολογήσει νομικές διαδικασίες ή έχουν υποβάλει αίτηση για κανονιστικές αλλαγές.

Στην πιο πρόσφατη σχετική [γνωμοδότηση](#) του Δεκεμβρίου του 2019, η ΕτΠ ζήτησε το νέο ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο να «αναγνωρίζει την εδαφική αυτή διάσταση και να ενισχύει την ικανότητα των δημόσιων αρχών να αναλαμβάνουν δράση για τη ρύθμιση της συνεργατικής οικονομίας σύμφωνα με την εθνική, περιφερειακή ή τοπική τους κατάσταση, με πλήρη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας».

Η [πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες](#) (πρόταση κανονισμού σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών) παρουσιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 15 Δεκεμβρίου 2020. Συνεπώς, ήταν πολύ αργά για να εξεταστεί στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΠΕΕ το 2020, και η αξιολόγησή της έπρεπε να μεταφερθεί στο 2021. Στο πλαίσιο αυτό, η επιτροπή ECON όρισε την κ. Ρόδη Κράτσα (EL/PPE), περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, ως εισηγήτρια της γνωμοδότησης σχετικά με την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες¹³ και την πράξη για τις ψηφιακές αγορές¹⁴. Η συζήτηση και έγκριση της εν λόγω γνωμοδότησης έχει προγραμματιστεί για τις 19-20 Απριλίου 2021 (επιτροπή ECON) και για τις 30 Ιουνίου-1 Ιουλίου 2021 (σύνοδος ολομέλειας ΕτΠ).

2.2.2 Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Αναφέρθηκαν τρία μέσα στο πλαίσιο αυτής της προτεραιότητας στο ΠΕΕ 2020, όπως περιγράφεται κατωτέρω. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η νομοθετική γνωμοδότηση βάσει του σημείου 2 κατωτέρω υποβλήθηκε σε ταχεία διαδικασία έγκρισης, ενώ η έγκριση του ΠΕΕ 2020 πραγματοποιήθηκε αργότερα μέσα στο έτος.

2.2.2.1 [Ανακοίνωση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#)

Έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της εκλεγμένης Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, με τίτλο «Μια Ένωση που επιδιώκει περισσότερα - Το πρόγραμμά μου για την Ευρώπη», η ΕτΠ ενέκρινε ψήφισμα με θέμα «[Η Πράσινη Συμφωνία σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές](#)» (4.12.2019), που ζητεί «*Επίτευξη απτών επιτόπιων αποτελεσμάτων με τη βοήθεια της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της ενεργού επικουρικότητας.*

2.2.2.2 [Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα με τον οποίο κατοχυρώνεται ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050](#) (COM(2020) 80 final) Στις 2 Ιουλίου 2020, η ΕτΠ ενέκρινε [γνωμοδότηση](#) σχετικά με την εν λόγω νομοθετική πρόταση με εισηγητή τον Juan Manuel Moreno Bonilla (ES/PPE), όπου τονίζεται ότι «όλα τα μέτρα της ΕΕ τηρούν την αρχή του “μη

¹³ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/EK, COM(2020) 825 final.

¹⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα (πράξη για τις ψηφιακές αγορές), COM(2020) 842 final.

βλάπτει» και, σύμφωνα με την αρχή της ενεργού επικουρικότητας, σέβεται πλήρως όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης ως εταίρους στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και όχι ως ενδιαφερόμενα μέρη». Η γνωμοδότηση έθεσε τα θεμέλια της προσέγγισης της ΕτΠ ως προς την Πράσινη Συμφωνία, περιγράφοντας τη θέση του οργάνου σχετικά με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050. Η γνωμοδότηση κοινοποιήθηκε και συζητήθηκε επίσης με την εισηγήτρια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Jytte Guteland, και σημεία της συμπεριλήφθηκαν στην τροποποιημένη πρόταση του Κοινοβουλίου σχετικά με τον νόμο για το κλίμα, που εγκρίθηκε στη σύνοδο ολομέλειάς του τον Σεπτέμβριο του 2020. Η γνωμοδότηση κοινοποιήθηκε επίσης στην επιτροπή REGI, και θα πρέπει να πούμε ότι η επιτροπή REGI επισημαίνει ολοένα και περισσότερο τον ρόλο των ΤΠΑ στις τροπολογίες της.

Συμβολές από εταίρους του **Δικτύου Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ)** σχετικά με πτυχές της COM(2020) 80 final που αφορούν την επικουρικότητα και την αναλογικότητα ελήφθησαν από το [Αυστριακό Ομοσπονδιακό Συμβούλιο \(Bundesrat\)](#) και από την [κυβέρνηση του ομόσπονδου κρατιδίου της Κάτω Αυστρίας](#).

- 2.2.2.3 [Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα](#) – Μια διερευνητική γνωμοδότηση εγκρίθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2020 με εισηγητή τον Rafał Kazimierz Trzaskowski (PL/PPE), που τόνισε ότι το σύμφωνο για το κλίμα αποτελεί τεράστια ευκαιρία για την εφαρμογή της αρχής της ενεργού επικουρικότητας, δεδομένου ότι οι στόχοι του συμφώνου συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τον πρωταρχικό στόχο της προσέγγισης της ενεργού επικουρικότητας: ανάπτυξη ενός χωρίς αποκλεισμούς και εποικοδομητικού τρόπου εργασίας που αξιοποιεί πλήρως τις δυνατότητες του πολυεπίπεδου δημοκρατικού και διοικητικού πλαισίου της Ένωσης.

Παρότι δεν περιλαμβάνεται στα μέσα του ΠΕΕ 2020, είναι απαραίτητο να συμπεριληφθεί στο πλαίσιο αυτό η γνωμοδότηση με θέμα [«Ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στις περιφέρειες: αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας»](#) του Andries Gryffroy (BE/EA), η οποία συντάχθηκε κατόπιν αίτησης της γερμανικής Προεδρίας και εγκρίθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2020. Αυτή η γνωμοδότηση παρέχει μια συνολική αξιολόγηση της Πράσινης Συμφωνίας από περιφερειακή/τοπική σκοπιά και υπογραμμίζει τη σημασία της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας, της αναλογικότητας και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης για την επιτυχία της Πράσινης Συμφωνίας στο σύνολό της. Υπογραμμίζει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση της Πράσινης Συμφωνίας, αλλά τονίζει ότι αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διασφάλιση ανοιχτών διαδικασιών διαβούλευσης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, και μόνον εάν δοθεί η δυνατότητα στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο να προωθήσουν την πράσινη ανάκαμψη με τα κατάλληλα μέσα, όπως πολυεπίπεδες πλατφόρμες και διαλόγους για την επίτευξη διαρθρωμένης συμμετοχής των ΤΠΑ στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Η γνωμοδότηση συμπεραίνει ότι: «προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας, οι προσπάθειες πρέπει να σχεδιάζονται σύμφωνα με μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή και να κατανέμονται δίκαια μεταξύ των περιοχών της ΕΕ, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, παρέχοντας παράλληλα την απαραίτητη ευελιξία για τη διασφάλιση της οικονομικής αποδοτικότητάς τους». Επιπλέον, μετά την καλή συνεργασία με την εισηγήτρια της επιτροπής ENVI του ΕΚ, Susana

Solis, στη γνωμοδότηση σχετικά με την πολιτική συνοχής και τις περιφερειακές στρατηγικές για το περιβάλλον στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, που τροφοδοτεί πρόταση ψηφίσματος της επιτροπής REGI (που αναμένεται να ψηφιστεί στις 17 Δεκεμβρίου), ορισμένα στοιχεία της εν λόγω γνωμοδότησης τα οποία τονίζουν τη σημασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών έχουν ενσωματωθεί σε αυτό το ψήφισμα, συμπεριλαμβανομένης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και ενός συστήματος παρακολούθησης.

2.3 Προστασία του περιβάλλοντος

Μια πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 (COM/2020/652), το [8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον](#), εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14 Οκτωβρίου 2020.

Η επιτροπή ENVE όρισε ως εισηγητή τον Δημήτριο Κάρναβο (EL/PPE). Η σύνταξη της γνωμοδότησης βασίστηκε σε **διαβούλευση** της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Επικουρικότητα¹⁵. Η αξιολόγηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας της εν λόγω πρότασης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Η πρόταση απόφασης σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 δεν μπορεί να εξεταστεί σοβαρά όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις τρεις βασικές αρχές της «περιορισμένης αρμοδιότητας», της επικουρικότητας και της αναλογικότητας [...]. Η προτεινόμενη απόφαση αποτελεί κατάλογο και σύνοψη πολιτικών ιδεών, οραμάτων και έργων για όλους τους τομείς πολιτικής, που δεν σχετίζονται κατά κανέναν τρόπο με το περιβάλλον». Στην αξιολόγηση διαπιστώνεται επίσης ότι: «Η συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας [...] δεν μπορεί να ελεγχθεί σοβαρά λόγω της «απροσδιοριστίας» των «στόχων προτεραιότητας» που καθορίζονται και, σε ορισμένες περιπτώσεις, επεκτείνονται σημαντικά από πλευράς περιεχομένου σε σύγκριση με προηγούμενα προγράμματα δράσης της ΕΕ για την περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική και παραπομπές σε ένα μελλοντικό περιβαλλοντικό κεκτημένο. Εάν το σύστημα υποβολής εκθέσεων, που περιλαμβάνει εκατοντάδες δείκτες αξιολόγησης της περιβαλλοντικής και κλιματικής κατάστασης, εφαρμόζεται μόνο με βάση τις ισχύουσες νομικές πράξεις, τουλάχιστον δεν θα πρέπει να αναμένονται δυσανάλογες δαπάνες. Η «απόφαση» θα πρέπει να είναι συμβατή με την αρχή της αναλογικότητας, τουλάχιστον όσον αφορά την πτυχή του κόστους»¹⁶.

Η εν λόγω γνωμοδότηση προβλέπεται να εγκριθεί κατά τη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ που θα πραγματοποιηθεί στις 5 Φεβρουαρίου 2021¹⁷.

¹⁵ Αξιολόγηση του δρ Johannes Maier, επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού συντονισμού σε θέματα ΕΕ, γραφείο της περιφερειακής κυβέρνησης του κρατιδίου Kärnten της Αυστρίας.

¹⁶ Ο.π.

¹⁷ Κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης.

2.4 Κοινωνική Ευρώπη

Όσον αφορά την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για [επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#) (COM(2020) 682 final), η επιτροπή SEDEC της ΕτΠ όρισε τον Peter Kaiser (AT/PSE) ως εισηγητή υπεύθυνο για τη σύνταξη γνωμοδότησης.

Ενόψει του προγραμματισμένου χρονοδιαγράμματος έγκρισης, η γραμματεία της CIVEX **συμβουλευόταν** την **Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Επικουρικότητα** για μια αξιολόγηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η αξιολόγηση¹⁸ διαπίστωσε ότι: «αυτή η πρόταση –όπως πολύ σπάνια συμβαίνει– δεν έχει καμία νομική βάση στις συνθήκες της ΕΕ. Ακόμα και αν υπάρχει κάποια βάση –ίσως στο άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία των εργαζομένων– υπάρχουν επίσης σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την αρχή της επικουρικότητας (με ελάχιστες εξαιρέσεις, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν λειτουργικά συστήματα για τη διασφάλιση της «προστασίας κατώτατου μισθού»). Παρομοίως, η έννοια της νομικής πράξης που προτείνεται στο άρθρο 5 και στα ακόλουθα θα παραβίαζε σοβαρά την αναλογικότητα. Η νομική διάταξη της ΕΕ σχετικά με τα συγκεκριμένα κριτήρια και τον αποκλεισμό των εξαιρέσεων περιορίζει οποιαδήποτε αυτονομία στον καθορισμό κατώτατων μισθών τόσο για τους εθνικούς νομοθέτες όσο και για τους κοινωνικούς εταίρους».

Μια συμβολή από εταίρους του **Δικτύου Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ)** σχετικά με τις πτυχές της COM(2020) 80 final που αφορούν την επικουρικότητα και την αναλογικότητα ελήφθη από το [Κοινοβούλιο του κρατιδίου της Άνω Αυστρίας](#).

Τόσο η αξιολόγηση του εμπειρογνώμονα όσο και η θέση του εταίρου του ΔΠΕ ελήφθησαν υπόψη από τον εισηγητή στη διαδικασία σύνταξης της γνωμοδότησης.

2.5 Νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το πολυαναμενόμενο [νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο](#) στις 23 Σεπτεμβρίου 2020. Σύμφωνα με την [ανακοίνωση](#) της Επιτροπής, το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο περιέχει τους εξής **νέους νομοθετικούς φακέλους**:

- [Κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης](#).
- [Κανονισμός για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής](#).
- [Κανονισμός για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας](#).
- Τροποποιημένη πρόταση για την αναθεώρηση του [κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου](#).
- Τροποποιημένη πρόταση για την αναθεώρηση του [κανονισμού Eurodac](#).

Το σύμφωνο περιλαμβάνει επίσης τους ακόλουθους **νέους μη νομοθετικούς φακέλους**:

- [Σύσταση σχετικά με έναν ενωσιακό μηχανισμό για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων](#).

¹⁸ Αξιολόγηση του dr Johannes Maier, επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού συντονισμού σε θέματα ΕΕ, γραφείο της περιφερειακής κυβέρνησης του κρατιδίου Kärnten της Αυστρίας.

- [Σύσταση σχετικά με την επανεγκατάσταση και τις συμπληρωματικές οδούς.](#)
- [Σύσταση για τις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης από ιδιωτικά σκάφη.](#)
- [Κατευθυντήριες γραμμές για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου](#)

Η επιτροπή CIVEX όρισε την **Antje Grotheer (DE/PSE)** ως εισηγήτρια της ΕτΠ για αυτήν την γνωμοδότηση. Η πρώτη ανταλλαγή απόψεων έλαβε χώρα στην επιτροπή CIVEX στις 4 Δεκεμβρίου 2020 και η γνωμοδότηση έχει προγραμματιστεί να εγκριθεί στην επιτροπή CIVEX στις 16 Φεβρουαρίου 2021 και στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ στις 17 Μαρτίου 2021¹⁹.

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες διοργανικές συνεδριάσεις με τους ομολόγους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βουλευτές του ΕΚ και εκπροσώπους της γερμανικής Προεδρίας του Συμβουλίου, με σκοπό να ανταλλαχθούν απόψεις και να τονιστεί η σημασία της τοπικής και περιφερειακής διάστασης στο πλαίσιο του νέου συμφώνου, ούτως ώστε να επηρεαστεί η νομοθετική διαδικασία εκ των προτέρων.

Η σύνταξη της γνωμοδότησης βασίστηκε σε **διαβούλευση** με τα μέλη της **ομάδας εμπειρογνομόνων για την επικουρικότητα**, που είχε ως αποτέλεσμα δύο αξιολογήσεις. Σύμφωνα με την πρώτη αξιολόγηση, παρότι δεν υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις αρχές της δοτής αρμοδιότητας ή της επικουρικότητας, υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά τη συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας, ειδικά σε σχέση με τη σχεδιαζόμενη υποχρέωση των κρατών μελών να «εφαρμόζουν εθνικές στρατηγικές για να εξασφαλίζουν επαρκή ικανότητα εφαρμογής ενός αποτελεσματικού συστήματος για τη διαχείριση του άσυλου και της μετανάστευσης»²⁰. Η δεύτερη αξιολόγηση²¹ επιβεβαίωσε ότι «ο σεβασμός της αρχής της επικουρικότητας είναι επαρκώς αιτιολογημένος στα διάφορα έγγραφα που συνοδεύουν την πρόταση και στην αιτιολογική έκθεση, καθώς και στις αιτιολογικές σκέψεις. Ο στόχος είναι να αναπτυχθούν κοινός κανόνες και μέτρα, που μπορούν να σχεδιαστούν και να θεσπιστούν μόνο σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να εξασφαλιστεί ενιαία μεταχείριση και κατανομή των ευθυνών στο νομοθετικό στάδιο. Αυτά τα μέτρα, εάν θεσπιστούν από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, θα δημιουργήσουν αποκλίσεις που θα εμποδίσουν την επίτευξη των στόχων των κοινών πολιτικών».

Συμβολές από εταίρους του **Δικτύου Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ)** σχετικά με πτυχές της COM(2020) 609 final που αφορούν την επικουρικότητα και την αναλογικότητα ελήφθησαν από την [κυβέρνηση του κρατιδίου Vorarlberg](#), από το [κοινοβούλιο του κρατιδίου Vorarlberg](#) και από την [κυβέρνηση του κρατιδίου της Κάτω Αυστρίας](#)²². Η κυβέρνηση του ομόσπονδου κρατιδίου του Vorarlberg υπέβαλε στην ΕτΠ την κοινή θέση του κρατιδίου σχετικά με τις προτάσεις για το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, χρησιμοποιώντας το πρότυπο πλέγμα²³ που παρουσιάστηκε από την ειδική ομάδα «Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε

¹⁹ Κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης.

²⁰ Αξιολόγηση του dr Johannes Maier, επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού συντονισμού σε θέματα ΕΕ, γραφείο της περιφερειακής κυβέρνησης του κρατιδίου Kärnten (Αυστρία), με ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 2020.

²¹ Αξιολόγηση της Dora Lo Giudice, εμπειρογνώμονα για το περιφερειακό συμβούλιο της Friuli Venezia Giulia (Ιταλία), με ημερομηνία 22 Δεκεμβρίου 2020.

²² 7 Ιανουαρίου 2021.

²³ [COM/2018/703 final](#)

λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”», ως μέρος της έκθεσης της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”»²⁴.

Τόσο οι αξιολογήσεις εμπειρογνομώνων όσο και οι θέσεις των εταίρων του ΔΠΕ ελήφθησαν υπόψη από τον εισηγητή στη διαδικασία σύνταξης της γνωμοδότησης.

Επιπλέον διαβουλεύσεις της ΟΕΕ

Μια αξιολόγηση ίδιας πρωτοβουλίας της πρότασης για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (COM(2020) 408) όσον αφορά την επικουρικότητα ελήφθη από τον δρ Johannes Maier, επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού συντονισμού σε θέματα ΕΕ, γραφείο της περιφερειακής κυβέρνησης του κρατιδίου Kärnten της Αυστρίας, στις 22 Ιουνίου 2020.

2.5.1 Πρόσθετες πρωτοβουλίες

Δεν επιλέχθηκαν πρόσθετοι φάκελοι για να αντικαταστήσουν μία ή περισσότερες από τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας σε περίπτωση που αυτές δεν υλοποιηθούν, δεν σημειώσουν επαρκή πρόοδο κατά το 2020 ή δεν κριθούν επαρκώς ενδεδειγμένες έπειτα από προσεκτικότερη εξέταση.

3. Πολιτική διακυβέρνηση και εργαλεία της ΕτΠ για την παρακολούθηση της επικουρικότητας

3.1 Συντονιστική Ομάδα Επικουρικότητας

Η Συντονιστική Ομάδα Επικουρικότητας (ΣΟΕ) συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2012 με σκοπό τη διασφάλιση της δέουσας πολιτικής διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της επικουρικότητας στην ΕτΠ και του συντονισμού των διοικητικών και των πολιτικών δραστηριοτήτων της ΕτΠ σε θέματα επικουρικότητας. Το 2020, Η ΣΟΕ συνέχισε να κατευθύνει εξ αποστάσεως τις δραστηριότητες για την επικουρικότητα, δεδομένης της πραγματικότητας και των δυσκολιών που επέφερε η πανδημία της COVID-19 (δηλαδή το ΠΕΕ 2020 εγκρίθηκε μέσω γραπτής διαδικασίας, καθώς δεν ήταν εφικτό να συνεδριάσουν τα μέλη της ΣΟΕ). Παρότι το 2019 ήταν αποφασιστικής σημασίας για τη διατήρηση της προόδου που είχε σημειωθεί το προηγούμενο έτος (μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής), το 2020 χαρακτηρίστηκε από καθυστερημένη έναρξη των εργασιών για την παρακολούθηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, λόγω της υγειονομικής κρίσης της COVID-19. Η καθυστέρηση καλύφθηκε το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

3.2 Ομάδα Εμπειρογνομώνων για την Επικουρικότητα

Σύμφωνα με την αναθεωρημένη στρατηγική επικουρικότητας, συγκροτήθηκε η Ομάδα Εμπειρογνομώνων για την Επικουρικότητα με σκοπό την υποστήριξη της παρακολούθησης της επικουρικότητας με βάση εξειδικευμένες γνώσεις προερχόμενες από το τοπικό και το περιφερειακό

²⁴ Παράρτημα V, [Report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_el.pdf \(europa.eu\)](#).

επίπεδο. Τα μέλη της ομάδας επιλέχθηκαν από το Δίκτυο Παρακολούθησης της Επικουρικότητας για την εμπειρογνωμοσύνη και την εμπειρία τους όσον αφορά την παρακολούθηση της επικουρικότητας.

Η προετοιμασία του προγράμματος εργασίας της ΕτΠ για την επικουρικότητα, η οποία αποτελεί μία από τις σημαντικότερες συμβολές της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Επικουρικότητα, ξεκινά στην αρχή του κύκλου παρακολούθησης της επικουρικότητας. Η συμμετοχή των εμπειρογνομόνων διασφαλίζει ότι οι πρωτοβουλίες που είναι ιδιαίτερα σημαντικές από την άποψη της επικουρικότητας και παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές επιλέγονται για το πρόγραμμα εργασίας της ΕτΠ σχετικά με την επικουρικότητα, προκειμένου να μπορέσουν να υποβληθούν σε ενδελεχή παρακολούθηση της επικουρικότητας. Η συμβολή των εμπειρογνομόνων στο συμβουλευτικό έργο της ΕτΠ δημιουργεί ένα συνδεδετικό κρίκο με τη συζήτηση σχετικά με την επικουρικότητα στα κράτη μέλη, ενισχύει την αμοιβαία κατανόηση και φέρνει την ΕτΠ πιο κοντά στους τοπικούς και τους περιφερειακούς εταίρους της και, συνεπώς, στις ανάγκες των Ευρωπαίων. Στην πράξη, η Ομάδα Εμπειρογνομόνων χρησιμεύει επίσης ως δίκτυο «κεντρικών» σημείων επαφής της ΕτΠ για την επικουρικότητα στα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, η ενεργός συμμετοχή της ΟΕΕ συμβάλλει στη δημιουργία «πνεύματος επικουρικότητας» στην Ευρώπη.

Το 2020, μετά τη δημοσίευση του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020, ζητήθηκε από τους εμπειρογνομόνους να **προεπιλέξουν πέντε πρωτοβουλίες σχετικές με την επικουρικότητα/αναλογικότητα από το εν λόγω πρόγραμμα εργασίας**. Η ΟΕΕ επικέντρωσε την ανάλυσή της στους φακέλους που εγείρουν πιθανές ανησυχίες σε σχέση με την επικουρικότητα/αναλογικότητα και πρόσθεσε μια αιτιολογία για την επιλογή της. Μετά την προεπιλογή πρωτοβουλιών ακολούθησε **συνεδρίαση της ΟΕΕ για να συζητηθούν οι επιλεγθείσες πρωτοβουλίες** και να συμφωνηθεί η πρωτοβουλία προτεραιότητας που θα συμπεριλαμβανόταν στο ΠΕΕ 2020, όπως περιγράφεται λεπτομερώς ανωτέρω.

Οι ειδικές διαβουλεύσεις της ΟΕΕ σχετικά με τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας στο πρόγραμμα εργασίας του 2020 για την επικουρικότητα περιγράφονται στην παρούσα έκθεση υπό τη σχετική προτεραιότητα ανωτέρω.

3.3 Δίκτυο Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ)

Το [Δίκτυο Παρακολούθησης της Επικουρικότητας](#) δρομολογήθηκε το 2007 από την ΕτΠ, προκειμένου να δοθεί στους εταίρους της η δυνατότητα να συμμετέχουν σε διάφορα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Πρόκειται για σημαντική λειτουργία υπό το φως της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία υπογραμμίζει την τοπική και περιφερειακή διάσταση της επικουρικότητας και ενισχύει τον ρόλο της ΕτΠ στην παρακολούθηση της επικουρικότητας.

Η σύνθεση του Δικτύου Παρακολούθησης της Επικουρικότητας (ΔΠΕ)²⁵ άλλαξε το 2020 ως αποτέλεσμα της αποχώρησης του Ηνωμένου βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οπότε ο

²⁵ Το ΔΠΕ, το οποίο δρομολογήθηκε τον Απρίλιο 2007, δημιουργήθηκε για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ΤΠΑ και ενωσιακού επιπέδου, σχετικά με διάφορα έγγραφα και νομοθετικές και πολιτικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το δίκτυο χρησιμεύει ως σημείο πρόσβασης που επιτρέπει σε όλους τους εταίρους του όχι μόνο να λαμβάνουν πληροφορίες αλλά και να εκφράζουν τις απόψεις τους.

συνολικός αριθμός των μελών ήταν 150²⁶ στα τέλη του 2020. Η πλατφόρμα REGPEX, το υποδίκτυο του ΔΠΕ, είναι σχεδιασμένη για να υποστηρίζει τη συμμετοχή των περιφερειών με νομοθετικές εξουσίες στην αρχική φάση της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ (το επονομαζόμενο «σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης»). Επιπλέον, στο τέλος του έτους είχε 76 μέλη.

Το 2020, το REGPEX²⁷, το υποδίκτυο του ΔΠΕ, το οποίο είναι ανοικτό σε κοινοβούλια και κυβερνήσεις περιφερειών με νομοθετικές εξουσίες, έλαβε συνολικά 18 συμβολές που αφορούσαν τις ακόλουθες ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

Πίνακας 1 – Συμβολές REGPEX 2020

ΕΤΑΙΡΟΣ REGPEX	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ	ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
Κοινοβούλιο κρατιδίου Baden-Württemberg	640	2019	06-02-2020
Κοινοβούλιο κρατιδίου Baden-Württemberg	640	2019	06-02-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	80	2020	27-04-2020
Ομοσπονδιακό Συμβούλιο της Αυστρίας (Bundesrat)	80	2020	06-05-2020
Ομοσπονδιακό Συμβούλιο της Αυστρίας (Bundesrat)	80	2020	06-05-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	381	2020	20-05-2020
Περιφερειακή συνέλευση Friuli-Venezia Giulia	440	2020	23-06-2020
Περιφερειακή συνέλευση Friuli-Venezia Giulia	440	2020	23-06-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	80	2020	26-06-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	220	2020	30-06-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	381	2020	14-07-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	299	2020	19-10-2020
Περιφερειακή νομοθετική συνέλευση Emilia Romagna	440	2020	28-10-2020
Κοινοβούλιο του κρατιδίου της Άνω Αυστρίας	682	2020	28-10-2020
Ομοσπονδιακό Συμβούλιο της Αυστρίας (Bundesrat)	299	2020	04-11-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Κάτω Αυστρίας	563	2020	13-11-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Vorarlberg	609	2020	20-11-2020
Κυβέρνηση κρατιδίου Vorarlberg	609	2020	09-12-2020

Λεπτομέρειες αυτών των συμβολών, και οι προτάσεις της Επιτροπής τις οποίες αφορούν, είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του ΔΠΕ της ΕτΠ²⁸.

Η μηχανή αναζήτησης του REGPEX διευκολύνει την επιλογή προτεραιοτήτων για την παρακολούθηση της επικουρικότητας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εταίρων, εξασφαλίζοντας άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες για την ανάλυση της επικουρικότητας, καθώς και συνδέσμους προς το Eurlex, το IPEX, τις γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ και άλλες συμβολές των εταίρων του REGPEX. Η μηχανή αναζήτησης διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην παρακολούθηση πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και προωθεί την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, καθώς και μια περισσότερο συντονισμένη προσέγγιση για την παρακολούθηση της

²⁶ [ΕτΠ – Οι εταίροι του ΔΠΕ \(europa.eu\)](#).

²⁷ Η [βάση δεδομένων REGPEX \(REGional Parliaments information EXchange\)](#) είναι προσβάσιμη μέσω της ιστοσελίδας της ΕτΠ για την επικουρικότητα και έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τις περιφέρειες με νομοθετικές εξουσίες να συμμετέχουν στο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης. Εγκαινιάστηκε από την ΕτΠ το 2012.

²⁸ [ΕτΠ – REGPEX \(europa.eu\)](#). Όσον αφορά τις τεχνικές βελτιώσεις, οι συμβολές στην πλατφόρμα του ΔΠΕ περιλαμβάνουν τώρα συνδέσμους προς το Iplex, το EUR-Lex, το έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ.

επικουρικότητας. Με ορίζοντα το 2021, ΕτΠ είναι αποφασισμένη να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής των εταίρων του δικτύου στις διαβουλεύσεις και τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την επικουρικότητα.

4. Η επικουρικότητα στις γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ

Δυνάμει του άρθρου 55 παράγραφος 2 του Εσωτερικού της Κανονισμού²⁹, η ΕτΠ αξιολογεί στις γνωμοδοτήσεις της τη συμμόρφωση των νομοθετικών προτάσεων περί κοινών αρμοδιοτήτων με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Το 2020, η ΕτΠ ενέκρινε 48 **γνωμοδοτήσεις**, εκ των οποίων μόνο οκτώ αφορούσαν νομοθετικές προτάσεις. Και οι οκτώ αυτές γνωμοδοτήσεις περιλάμβαναν είτε άμεση αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα είτε συγκεκριμένες συστάσεις για τη βελτίωση της συμμόρφωσης με τις εν λόγω αρχές. Συνολικά, 18 γνωμοδοτήσεις εξέτασαν τα ζητήματα της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Όσον αφορά την υποστήριξη της αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας σε διοικητικό επίπεδο, η γραμματεία επικουρικότητας παρείχε διοικητική υποστήριξη διεξάγοντας αναλύσεις γνωμοδοτήσεων που υποβλήθηκαν στις συνόδους ολομέλειας της ΕτΠ.

Αν και η συντριπτική πλειονότητα των πρωτοβουλιών ήταν μη νομοθετικές, η ΕτΠ διατήρησε τη δέσμευσή της να εφαρμόσει την προσέγγιση της «ενεργού επικουρικότητας» καθ' όλη τη διάρκεια του 2020. Πολλές γνωμοδοτήσεις σχετικά με μη νομοθετικές προτάσεις περιλάμβαναν τόσο μια αξιολόγηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στον σχετικό τομέα πολιτικής, όσο και εποικοδομητικές συστάσεις για την αντιμετώπιση πιθανών ζητημάτων.

Για να αναφέρουμε μερικά παραδείγματα, στη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με τη νομοθετική πρόταση [«Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα: θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας»](#), με εισηγητή τον Juan Manuel Moreno Bonilla (ES/PPE), τονίστηκε ότι είναι σημαντικό όλα τα μέτρα της ΕΕ να «τηρούν την αρχή του “μη βλάπτειν” και, σύμφωνα με την αρχή της ενεργού επικουρικότητας, να σέβονται πλήρως όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης ως εταίρους στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και όχι ως ενδιαφερόμενα μέρη».

Παρομοίως, η γνωμοδότηση της ΕτΠ με τίτλο [«Ένας ενισχυμένος μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης»](#) (εισηγητής Alberto Cirio (IT/PPE)) «επαναλαμβάνει το αίτημά της να ενισχυθεί σημαντικά η ικανότητα αντιμετώπισης επειγουσών καταστάσεων και καταστροφών της ΕΕ, με τη συμμετοχή των εθνικών, των τοπικών και των περιφερειακών δομών αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και με σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 196 της ΣΛΕΕ» και «παραπέμπει στη δέσμευσή της –που έχει αποτυπωθεί και στο ψήφισμά της με θέμα τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025– να υποστηρίξει “τον συντονισμό των δράσεων της ΕΕ και την παροχή συνδρομής στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δομές πολιτικής προστασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση απειλών κατά της υγείας και καταστάσεων κρίσης, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας”».

²⁹ Άρθρο 55 παράγραφος 2 του [Εσωτερικού Κανονισμού της ΕτΠ](#), [ΕΕ L 65 της 5.3.2014, σ. 41](#).

Ένα άλλο παράδειγμα έμμεσης αξιολόγησης ζητημάτων που αφορούν την επικουρικότητα βλέπουμε στη γνωμοδότηση με τίτλο [«Σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη από την πανδημία της νόσου COVID-19: Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης»](#) (εισηγητής Christophe Rouillon (FR/PSE)), που ζητεί συγκεκριμένα δέουσα τήρηση της αρχής της επικουρικότητας ως εξής: «Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της σύμπραξης, τα σχέδια ανάκαμψης θα πρέπει να καταρτίζονται βάσει στενής διαρθρωμένης συνεργασίας με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στο μέτρο που οι προς στήριξη μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα υπάγονται στις αρμοδιότητές τους όπως αυτές καθορίζονται δυνάμει του εθνικού δικαίου».

5. Εκδηλώσεις και δραστηριότητες που σχετίζονται με την επικουρικότητα

5.1 Πλατφόρμα Fit 4 Future (F4F)

Η [πλατφόρμα «Fit for Future» \(F4F\)](#) πραγματοποίησε την πρώτη σύνοδο ολομέλειάς της υπό την προεδρία του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιου για τις Διοργανικές Σχέσεις και τη Διερεύνηση Προοπτικών, Maroš Šefčovič, και με τη συμμετοχή τριών μελών της ΕτΠ, του Mark Speich (DE/PPE), της Anne Karjalainen (FI/PSE) και της Ulrika Landergren (SE/RE), στις 26 Νοεμβρίου 2020. Η πλατφόρμα F4F αποτελεί το κύριο μέσο του [θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αποσκοπεί στη μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και στην εξασφάλιση μιας νομοθεσίας της ΕΕ ανθεκτικής στον χρόνο, περισσότερο ψηφιακής και καλύτερα εξοπλισμένης να αντιμετωπίσει μελλοντικές προκλήσεις. Το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης, το οποίο βρίσκεται εγγύτερα στους πολίτες, εκπροσωπείται στις συνεδριάσεις της πλατφόρμας F4F κατά τις πρώτες φάσεις της κατάρτισης και της αξιολόγησης της νομοθεσίας της ΕΕ. Στην πραγματικότητα, αυτό αποτελεί καρπό των εργασιών της ΕτΠ στο πλαίσιο της [ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα»](#). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών συμμετέχει στην ομάδα εκπροσώπων κυβερνήσεων της πλατφόρμας F4F με τρεις από τους έξι προέδρους των επιτροπών της (όπως κατονομάζονται ανωτέρω) μαζί με 27 εκπροσώπους κυβερνήσεων από τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Όπως επισημάνθηκε από τον Mark Speich (DE/PPE), πρόεδρο της επιτροπής CIVEX της ΕτΠ, στην πρώτη σύνοδο ολομέλειας της F4F, η ανάγκη να συμπεριληφθεί το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ έχει αναγνωριστεί από την ειδική ομάδα «Επικουρικότητα». Ως μέλος της προηγούμενης πλατφόρμας REFIT και της νέας πλατφόρμας F4F, η ΕτΠ έχει ζητήσει επανειλημμένα να υιοθετηθεί μια ενεργός προσέγγιση ως προς την επικουρικότητα, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής προστιθέμενη αξία της ΕΕ σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, έγκρισης και εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας. Ο κ. Speich τόνισε ότι η επικουρικότητα δεν έχει να κάνει με λιγότερη Ευρώπη, αλλά με μια Ευρώπη που παράγει αποτελέσματα και θέτει ως προτεραιότητα τους πολίτες της. Εάν οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στους πολίτες και εάν αποκτήσουν οι πόλεις και οι περιφέρειες ισχυρότερη φωνή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ, οι νόμοι της μπορεί να γίνουν περισσότερο αποτελεσματικοί και ορατοί.

Η πλατφόρμα αναμένεται να λειτουργήσει με βάση ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασίας που θα αναφέρει συγκεκριμένα θέματα που χρήζουν προσοχής από πλευράς απλούστευσης και μείωσης των περιττών δαπανών.

RegHub 2.0

Το [δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την επισκόπηση της υλοποίησης των πολιτικών της ΕΕ](#) (RegHub) ήταν αποτέλεσμα της τελικής έκθεσης και των συστάσεων της [ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”»](#) και συστάθηκε ως διετές πιλοτικό έργο βάσει απόφασης του Προεδρείου της Επιτροπής των Περιφερειών που ελήφθη τον Οκτώβριο του 2018.

Τον Οκτώβριο του 2020, η ΕτΠ ενέκρινε τη συνέχιση αυτού του έργου με τη μορφή του RegHub 2.0 και καλωσόρισε νέα μέλη στο δίκτυο, που αποτελείται πλέον από 46 μέλη³⁰. Η ανατροφοδότηση του RegHub σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο αντικατοπτρίζει την επικουρικότητα (αναλογικότητα και παραπομπή) στο σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της ΕΕ. Αυτό σχετίζεται άμεσα με τις έννοιες της αναλογικότητας, της ενεργού επικουρικότητας και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, καθώς και με τις αντιλήψεις για την ικανότητα του RegHub να συμβάλλει στην καλύτερη ενσωμάτωση των απόψεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ.

Οι **βασικοί στόχοι του RegHub** είναι οι ακόλουθοι:

- ✓ παροχή ανατροφοδότησης σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
- ✓ εξασφάλιση μεγαλύτερης συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών φορέων σε αρχικό στάδιο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ·
- ✓ εστίαση στη βελτίωση των υφιστάμενων πολιτικών της ΕΕ και της υλοποίησής τους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
- ✓ προώθηση της απλοποίησης και της διαπεριφερειακής ανταλλαγής όσον αφορά την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη των πολιτικών της ΕΕ.

Περιφερειακοί κόμβοι

- ✓ ενεργούν ως σημεία επαφής για τα συναφή ιδρύματα και τους οργανισμούς που συμμετέχουν στην υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ·
- ✓ παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ως από αποτέλεσμα του έργου του RegHub, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να του αναθέσει εξέχοντα ρόλο στη νέα της πλατφόρμα Fit for Future και το συμπεριέλαβε ως μια από τις υποομάδες της πλατφόρμας.

Τον Σεπτέμβριο του 2020, η γραμματεία του RegHub δημοσίευσε την [ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την ΕΕ – Επισκόπηση υλοποίησης πολιτικής](#).

30 [new-reghub-2-0-members.pdf \(europa.eu\)](#).

6. Συμπέρασμα και προοπτικές

Η ΕτΠ είναι σταθερά προσηλωμένη στις αρμοδιότητές της όσον αφορά την παρακολούθηση της επικουρικότητας που απορρέουν από τη συνθήκη της Λισαβόνας και, ως εκ τούτου, συνεχίζει τις προσπάθειές της προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και να συμβάλει στη δημιουργία πνεύματος επικουρικότητας εντός της ΕΕ. Επίσης, δεσμεύεται να υλοποιήσει τις συστάσεις της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”», οι οποίες προωθούν μια συνεκτική και εποικοδομητική προσέγγιση όσον αφορά την παρακολούθηση της επικουρικότητας και της αναλογικότητας εντός της ΕΕ και υπογραμμίζουν τη σημασία του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ σκοπεύει να συνεχίσει τις εργασίες της για την προώθηση της εφαρμογής των εν λόγω αρχών και συστάσεων το 2021. Η ΕτΠ και η Συντονιστική Ομάδα Επικουρικότητας θα συνεχίσουν να εξετάζουν τρόπους ευαισθητοποίησης, βελτίωσης των μεθόδων εργασίας και αύξησης της προστιθέμενης αξίας του υφιστάμενου πλαισίου παρακολούθησης της επικουρικότητας της ΕτΠ.

Δεδομένου ότι η προσέγγιση της ενεργού επικουρικότητας απαιτεί τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων παραγόντων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ, η ΕτΠ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την προώθηση μιας προσέγγισης εταιρικής σχέσης, σύμφωνα με την αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, μεταξύ όλων των θεσμικών, εθνικών και υποεθνικών φορέων.

Με ορίζοντα το 2021, δηλώνεται ρητώς ότι οι προτεραιότητες της ΕτΠ για την περίοδο 2020-2025³¹ περιλαμβάνουν την «ενδελεχή παρακολούθηση των νέων πρωτοβουλιών πολιτικής της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι συμπεριλαμβάνουν την **εδαφική διάσταση** και πληρούν την **απαίτηση προστιθέμενης αξίας της ΕΕ**, σύμφωνα με τις συστάσεις της ειδικής ομάδας «**Επικουρικότητα και αναλογικότητα – “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”**» και τις «**Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας**».

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Τα μέλη του Προεδρείου καλούνται να λάβουν γνώση της παρούσας ετήσιας έκθεσης.

³¹ [Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών – Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025 – Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της.](#)